TIENGEMETENPAD VERBINDING TUSSEN TWEE EILANDEN

PAMFLET

december 2017

Nissewaard
barrièrewerking van het Spui
Korendijk

Nissewaard
Korendijk

VOORWOORD

Nissewaard en Korendijk hebben samen het initiatief genomen om de (recreatieve) routenetwerken van de Hoeksche Waard en Voorne-Putten te verbinden. Door een aantrekkelijke en vanzelfsprekende route voor langzaam verkeer willen we de gemeenten met elkaar verbinden en daarmee ook de eilanden aan weerszijde van het Spui. Zo kunnen de recreatieve mogelijkheden die elk eiland biedt elkaar aanvullen en versterken: samen hebben we meer te bieden! Ook kan de route een impuls zijn voor tal van nieuwe recreatieve voorzieningen daarlangs.

We hebben het initiatief 'Het Tiengemetenpad' gedeeld met stakeholders in het gebied. Zo zijn de Provincie Zuid-Holland, gemeente Brielle, MRDH, wereldnatuurfonds, Hoeksche Waard, OP Voorne-Putten, Recron en het recreatieschap VPR betrokken. Voorliggend pamflet is het resultaat van de eerste stap. Wij hopen u hiermee te inspireren en enthousiasmeren om samen de realisatie van het fietspad tot een succes te maken!

Martijn Hamerslag, wethouder Nissewaard
Paul Boogaard, wethouder Korendijk

I. CONTEXT

Het Tiengemetenpad vult het bestaande routenetwerk van beide eilanden aan en maakt een rechtstreekse verbinding mogelijk. Daarnaast kan het pad een kansrijke aanvulling zijn op het ‘perspectief op het landschap in de MRDH’. Zij vormt een aaneengeregen lijn, zowel voor bewoners, passanten en recreanten als ook voor het woon- werkverkeer.

Van oudsher waren ‘de Bornesse’ en het Spui belangrijke waterwegen tussen de Brielse Maas en het Haringvliet. Het verbond dorpen, steden en mensen door handel en scheepvaart en bracht welvaart in de regio. Tegenwoordig worden de waterlopen worden niet meer ervaren als verbindingen, maar eerder als barrières. Het Tiengemetenpad vormt daarbij een nieuwe fysieke verbinding over het Spui en functioneert als verbindend element tussen beide eilanden. Hierdoor kunnen de de recreatieve voorzieningen en ontwikkelpotenties van beide eilanden elkaar aanvullen en versterken.

Waarom zijn de condities nu gunstig?

- Er worden aanpassingen gedaan in het watersysteem (kierbesluit, maatregelen voor klimaatadaptatie en een bestendige zoetwatervoorziening, ruimte voor waterberging) met mogelijk gunstige effecten voor recreatie (afnemende stroomsnelheid Spui, uitvoering van het Krekenplan);
- De vrijetijds economie groeit. Er is een toename van recreatie (natuur, buitensport, water- en verblijfsrecreatie) met een veranderende behoefte van doelgroepen daarin;
- De aantrekkingskracht van Tiengemeten als natuureiland met nieuwe wildernis en platteland is aanzienlijk en groeit;
- Er is aandacht voor de kleine schaal (stimuleren lokale initiatieven) en de grote schaal (NL-Delta), maar nog niet op deze ‘middenschaal’ tussen de eilanden;
- Nissewaard en Korendijk zijn pro-actief met uitnodigings-planologie en er zijn relevante strategische bewegingen om het vestigingsklimaat in de regio te versterken.

I. CONTEXT

de bestaande fietsroutenetwerken

Tiengemetenpad als aanvulling op het routenetwerk

Toevoeging aan routenetwerk eilanden

De (recreatieve) fietsnetwerken op Voorne-Putten en de Hoeksche Waard zijn in zichzelf vrijwel op orde. Wat opvalt, is dat een doorgaande route tussen beide eilanden ontbreekt. Het tracé van het Tiengemetenpad vult het bestaande hoofdfietsnetwerk aan. Het beoogt het bestaande netwerk te verbeteren door ingrepen op strategische plekken en het toevoegen van ontbrekende schakels, zodat een directe reis mogelijk wordt tussen beide eilanden.

I. CONTEXT

concept van de Hollandse Banen, vanuit de MRDH

Tiengemetenpad als ontbrekende schakel in de Hollandse Banen

Toevoeging aan MRDH-netwerk

Naast de aanvulling op het fietsroutenetwerk kan het Tiengemetenpad een toevoeging zijn op het 'perspectief op het landschap in de MRDH'. De MRDH heeft als doel om de rijkdom van het landschap voor het voetlicht te brengen en bewoners en bedrijven in contact te brengen met het natuur- en cultuurlandschap, om zo ook het economisch vestigingsklimaat en verblijfskwaliteit in de regio te vergroten en versterken. Via aantrekkelijke groen-blauwe verbindingen, onder de noemer 'Hollandse Banen', wordt deze ambitie vormgegeven.
Idee is, dat de Renaissance polders een uniek Metropolitaans landschap vormen met meerwaarde voor de aanpalende stedelijke gebieden. In de verbinding van de stad met het landschap zijn in Nissewaard en Korendijk twee Hollandse Banen bedacht, te weten het Trambaanpaad (Voorne-Putten) en van Tiengemeten tot de Erasmusbrug (Hoeksche Waard). Daarnaast wordt een deel van het Spui en de Bernisse gevolgd. Ook hier valt op dat een diagonale verbinding ontbreekt die de kwaliteiten van beide eilanden benut.

Legenda

- Bronpunten
- Haven
- Bezienswaardige kerk
- Ruïne
- Molen
- Museum
- Horeca
- Camping
- Vogelkijkplek

- Dijktracé
- Bestaand wandelnetwerk
- Bestaand routenetwerk
- Hollandse Banen MRDH
- Tiengemetenpad

'praatprent' voorgesteld tracé Tiengemetenpad

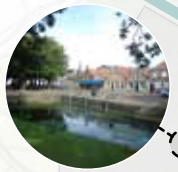
II. RUIMTELIJK CONCEPT

Verbinden van bronpunten

De bronpunten in het netwerk zijn belangrijke plekken binnen de route voor passanten en recreanten. Op deze plekken komen diverse vervoersstromen samen, is er uitwisseling van informatie en is er ruimte voor diverse voorzieningen. Dit zijn plekken waar ruimte is voor een uitbreiding van horeca en de verhuur van fietsen. Het is denkbaar om als recreant een fiets te huren en deze op een andere locatie in te leveren om vervolgens via een andere vervoersstroom de reis te vervolgen waaronder de waterbus en het openbaar vervoer.

Het gebied is gebaat bij recreatie, echter de locatie bepaalt de vorm en hoeveelheid. Grotere knooppunten bieden meer ruimte voor recreatieve voorzieningen. Hierbij kan gedacht worden aan voorzieningen die zijn gericht op langer verblijf, zoals overnachtingsmogelijkheden en horeca. De Bernisse leent zich goed voor geconcentreerde recreatieve plekken. Daarbij kan worden gedacht aan verblijven op het water, sloep- en kanoverhuur of de start van natuurexcursies. Ondernemers langs de route, waaronder de oude handelssteden langs de Bernisse, kunnen zich daarnaast profileren met de fietsroute door het aanbieden van fietsen, oplaadpunten en het aanbieden van lunchpakketten. Zo ontstaan er kleine verzorgingsplaatsen waar de fietser bij gebaat is. Het is van belang dat op de juiste plekken langs de route fietsvoorzieningen worden aangeboden om het gebruik van het Tiengemetenpad te stimuleren.

Zo kunnen recreanten middels een arrangement de route ontdekken. Er zijn kansen om fietsarrangementen samen te stellen met het openbaar vervoer, waaronder de waterbus en metro en de reeds aanwezige TOP's (Toeristisch Overstappunt). Ondernemers aan de route kunnen de krachten bundelen om een aantrekkelijke fietsroutes te ontwikkelen, waarbij passant en recreant her en der geniet van een (culinaire) stop.

Centrum Heenvliet

Monding Bernisse

Ruïne Ravesteyn

waterbeleving

10

Centrum Abbenbroek

Oude Kadesedijk

waterbeleving

centrum Zuidland

Simonshaven

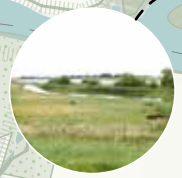

Bernisse Spuidijk

dijklichaam

natuuronwikkeling langs het Spui

Het Spui

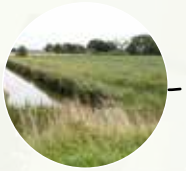

Piershilse Gat

haventje Piershil

krekenherstel

windsingels

Renaissance polders

Vuile Gat en servicepunt Natuurmonumenten

Landgoed Delta

Tiengemeten

II. RUIMTELIJK CONCEPT

Aanhaken van mogelijke functies

Naast de aanvulling op het fietsroutenetwerk vormt het Tiengemetenpad een toevoeging aan het 'perspectief op het landschap in de MRDH'. De MRDH heeft als doel om de rijkdom van het landschap voor het voetlicht te brengen en bewoners en bedrijven in contact te brengen met het natuur- en cultuurlandschap. Om zo ook het economisch vestigingsklimaat en verblijfskwaliteit in de regio te vergroten en versterken. Via aantrekkelijke groen-blauwe verbindingen, onder de noemer 'Hollandse Banen', wordt deze ambitie vormgegeven.

Welke kansen zijn er?

- Koppeling van het groen-blauwe netwerk van Voorne-Putten + de Hoeksche Waard (doorvaart Bernisse, invaart Piershilsegat, verbinding via kreken naar Haringvliet);
- Een extra (driehoeks) fiets- en voetveer in de Spuimonding (Goudswaard, Bernissemonding, Piershil);
- Herstel van historische karakteristieken van het deltagebied (de Bornesse);
- Het fijnmaziger en comfortabeler maken van het netwerk van langzaam verkeersverbindingen;
- Optimaliseren van bronpunten als 'voeding' van dit netwerk (transferpunt Metrostation Spijkenisse, fietsverhuurplekken, kruising met het Trambaanpad);
- Extra faciliteiten (overnachtingsplaatsen, horeca, waterbus).

7KM ZUIDLAND
14KM PIERSHIL
22KM TIENGEMETEN
RUÏNE HAVESTEYN
TIEN GEMETEN

II. RUIMTELIJK CONCEPT

Herkenbaarheid en beleefbaarheid

Het tracé van de route voert door een fraai en waterrijk landschap vol geschiedenis. Dit is terug te zien in de oude handelssteden langs het water, de polders, beboomde dijken en kreken. Een reis langs deze verschillende relicten maakt beleving ervan mogelijk. Het profiel van het Tiengemetenpad is geënt op de bijzondere karakteristieken van het landschap. Het vrijliggende fietspad krijgt een bijzondere kleur asfalt en een eenduidige en hoogwaardige uitstraling. Gezien de historie en het leven met het water vraagt de route en aanpalende elementen om een robuuste, nautische ‘huisstijl’. Een familie van meubilair langs de route zorgt voor een herkenbare identiteit. Vlonders, banken, trappen, vissteigers, transferpunten en informatieborden behoren tot deze familie en vormen belangrijke imagodragers van de route. Het meubilair sluit qua kleur- en materiaalgebruik aan op de omgeving. Gekozen kan worden voor natuurlijke, robuuste en duurzame materialen zoals hout, innovatieve materialen en beton.

1
2
1
3
1
4
5
6
7
8
9
10
14

III. AANPAK

Deelopgaven en geheel

Er zijn 10 specifieke deelopgaven benoemd, met een indicatie van het projectgebied (zie pagina 14) en de mogelijk betrokken partijen bij de uitwerking:

1. Opwaarderen van het bestaande tracé;
2. Aanpassing van een bestaand tracé-deel (ideale rijlijn) en koppeling met Abbenbroek (actoren: gemeente Nissewaard en Staatsbosbeheer);
3. Verlegging van het bestaande tracé (van de huidige ligging parallel aan de oever, naar de dijk langs de kern) in combinatie met het initiatief voor een kleinschalige woningbouwuitbreiding van Zuidland ter plaatse van de IJsbaan (actoren: gemeente Nissewaard, ontwikkelaar);
4. Herstructurering inlaat / boat conveyor waardoor doorvaart van de Bernisse mogelijk wordt voor pleziervaart (actoren: gemeente Nissewaard, Rijkswaterstaat, MRDH, waterschap, Recron, OP Voorne Putten);
5. Afvaartplekken en overtocht via een driehoeksveer Goudswaard - Bernisse - Piershilse Gat (actoren: gemeente Nissewaard, Korendijk, Provincie Zuid Holland, SOHW, WNF, HBR);
6. Vernieuwing van de sluis bij het Piershilse Gat tot een invaarbare faciliteit (actoren: gemeente Korendijk, waterschap);
7. Gebiedsontwikkeling Piershil-west in combinatie met het tracé-deel (actoren: gemeente Korendijk, ontwikkelaar)
8. Aanleg tracé-deel ‘Dwarsweg’ (actoren: gemeente Korendijk, Staatsbosbeheer, Provincie Zuid Holland)
9. Aanleg tracé-deel ‘Lange Eendrachtsweg’ (actoren: gemeente Korendijk, provincie Zuid Holland, SOHW)
10. aanleg tracé-deel ‘West-Binnenhaven’ (actoren: gemeente Korendijk, ontwikkaar Landgoed Delta, Provincie Zuid Holland, SOWH, WNF, HBR)

Waar de rode lijn in de tekening doorlopend is ligt al een bestaand fietspad. Hier wordt via herprofilering van het fietspad een breder, confortabele tracé gerealiseerd (actoren: gemeente Nissewaard en Korendijk).

TIEN
GEMETEN

IV. VERVOLG

De gemeente Korendijk en Nissewaard gaan samen aan de slag om het fietspad te realiseren. Doel daarvan is dat de gemeenten elkaar gaan versterken. Tegelijkertijd moet worden voorkomen dat de samenwerking juist beperkend of vertragend werkt. Samenwerking is gewenst op de volgende punten:

- Realisatie van de pont, die de gemeenten met elkaar verbindt;
- Afspraken over de uitstraling/vormgeving van het fietspad, zodat het fietspad over de gehele lengte herkenbaar wordt als één fietspad;
- Het fietspad op de kaart zetten bij externe partijen;
- Verwerven van draagvlak en financiering (afhankelijk van de context).

Waar het om de exacte inpassing en het betrekken van lokale partijen gaat, is de kennis vooral binnen de eigen gemeente aanwezig en trekt iedere gemeente ‘zijn eigen pad.’

De samenwerking krijgt vorm door in iedere gemeente een ambtelijk trekker van het project aan te benoemen. Voor de gezamenlijke stappen kan een derde partij worden aangetrokken. Wanneer dat nodig is zal ook op bestuurlijk niveau de samenwerking worden gezocht.

COLOFON

TIENGEMETENPAD, VERBINDING TUSSEN TWEE EILANDEN
Pamflet
December 2017

Opdrachtgever
Gemeente Nissewaard
Gemeente Korendijk

Uitvoering
Spacevalue
Haagdijk 39
4811 TN Breda
info@spacevalue.nl

GEMEENTE
NISSEWAARD

GEMEENTE KORENDIJK

SPACEVALUE
ADVIES EN ONTWERP IN GEBIEDSONTWIKKELING

BIJLAGE: UITKOMST DISCUSSIETAFELS WORKSHOP TIENGEMETENPAD

''DENK 'OUT OF THE BOX' - KOPPEL BIJVOORBEELD DE AANLEG VAN EEN ONDERGRONDSE DISTRIBUTIEKABEL OVER HET EILAND VOOR WINDENERGIE AAN EEN ROUTE ER OVERHEEN''

"NIETS DOEN IS GEEN OPTIE: DE OMSTANDIGHEDEN ZIJN NU GUNSTIG OM VOORTVAREND TE HANDELEN''

"HET BESTAANDE LANGZAAM VERKEERSNETWERK IS GOED, MAAR KAN FIJNMAZIGER ''

"CREËER BETROKKENHEID DOOR HET AANHAKEN VAN ONDERNEMERS LANGS DE ROUTE''

"VERMARKT NL-DELTA EN LAAT DE RECREANT EN PASSANT HET DELTA GEVOEL BELEVEN'

"LET OP DE 'BRONPUNTEN' (METROSTATION, TOERISTISCH OVERSTAP PUNT, AANMEERPLAATS) VAN WAARUIT HET NETWERK WORDT GEVOED''

"VOEG RECREATIE EN INITIATIEVEN TOE DIE PASSEND ZIJN QUA MAAT EN SCHAAL''

enkele uitspraken van deelnemers aan de initiële workshop over het Tiengemetenpad

UITKOMST DISCUSSIETAFELS WORKSHOP TIENGEMETENPAD

Discussietafel I

- Martijn Hamerslag – Wethouder Nissewaard
- Gerard Litjes – Bureau Stroming/WNF
- Diederik Braat – PZH, vervoer, energie, Hoeksche Waard
- Gerard Den Boer – wethouder Korendijk
- Jan Kees van Elderen – gemeente Nissewaard
- Irma van Oosten – OP Voorne Putten
- Gerd Jan Korte – Recron
- Linda Frinking – MRDH
- Marleen van den Berg – Hoekse Waard
- Simone Diegenbach – gemeente Nissewaard
- Marty van de lundert - Spacevalue

De eerste vraag die de route oproept is: wat is het doel van de route? Het beeld is ontstaan dat de route op de kaart is gezet om van Heenvliet naar Tiengemeten te fietsen en terug. Onderliggende motivatie is niet duidelijk. Gedurende het gesprek komt steeds nadrukkelijker in beeld dat het gaat om combinaties. "Je fietst geen route, maar delen van het netwerk." De route kan een aanvulling vormen op dit netwerk. Het gaat er om dat je rondjes te kunt fietsen. Essentieel is een goede aansluiting op:

- Het bestaande netwerk
- Het trambaanpad
- metro,
- waterbus
- TOP's (fiets mee achterop de auto en vanaf de TOP een route fietsen).

Door de route nadrukkelijker in zijn context te plaatsen moet duidelijk worden: is dit de route? (conclusie voor de uitwerking: route nadrukkelijker plaatsen in het netwerk)

Bij de vraag over het doel, ontstaat ook discussie over de vraag: welke doelgroep spreek je aan? Wie is de gebruiker en hoe zit die in elkaar? Doelgroepen die gedurende het gesprek naar voren komen:

UITKOMST DISCUSSIETAFELS WORKSHOP TIENGEMETENPAD

- Toerist
- Bewoner uit stedelijke regio (Rotterdam, MRDH)
- Voor de bewoners op de eilanden zelf
- Vanuit het Haringvliet

De route wordt interessant als er wat te doen is. Afhankelijk van de doelgroep is de behoefte verschillend. Voor de toerist is verblijfsaccommodatie nodig, voor de bewoner uit de stad een goede ontsluiting naar de route toe, voor de aansluiting op het Haringvliet/Delta.nl is de natuurbeleving belangrijk. Verder worden genoemd: horeca, dorpen, koppeling met natuur, één grote groen/blauwe zone.
Ook wordt de mogelijkheid van recreatie in het water genoemd, gericht op een specifieke beleving, bijvoorbeeld overnachten op het water. Een route over het Spui, die ook de route netwerken op de eilanden verbindt wordt als positief gezien. Realisatie van het pontje is een belangrijke stap. Het pontje is nu op een andere plek voorzien. Mogelijk kan één pontje twee oversteekplekken bedienen.

De naam van de route wordt ter discussie gesteld. Moet het een route naar Tiengemeten worden? Of is het thema Kreken? Of zoetwater?

Advies voor verdere uitwerking

- Aansluiten bij uitvoeringsagenda fiets, breng daartoe combinaties met woon-werkverkeer en scholieren in beeld;
- Laat zien wat de route economisch kan betekenen, boost.
- Breng vervoer naar de route in beeld
- Een combinatie met een kabels- en leidingenstraat (duurzame energie) kan mogelijk helpen in de financiering;
- Maak gebruik van/beweeg mee met de aandacht voor het gebied in het kader van het Kierbesluit
- Realisatie van het pontje kan als vliegwiel werken.
- Aansluiting op Deltanatuur wordt als essentieel voor de verdere ontwikkeling gezien.
- Laat de politiek de regie houden. Er moet bijvoorbeeld worden voorkomen dat er huisjesparken ontstaan die voor heel andere doeleinden dan recreatie worden gebruikt.

Conclusie
De partijen ondersteunen de ontwikkeling van de route. De route brengt nieuwe kansen in beeld. Verdere uitwerking moet antwoord geven op de vragen:

- Voor wie?
- Met welk doel?
- Met welk thema?
- Waar precies?

Discussietafel II

Paul Boogaard – wethouder Korendijk
Henk Groeneveld – gemeente Korendijk
Annelijn de Bakker – gemeente Korendijk
Claudi Mooijaart – gemeente Korendijk
Ilona Langelaan – gemeente Korendijk
Marieke Boerma – gemeente Nissewaard
Peter Sikma - gemeente Nissewaard
Debby Dubach – Gemeente Brielle
Rudi van Venetië – Staatsbosbeheer
Guido op 't Hof – Provincie Zuid Holland
Bart van Spreeuwel - Spacevalue

Wat betreft de route en wat deze typeert komt de vraag naar voren of de route zoals nu beoogd een wenselijke aanvulling is op het netwerk. Het moet niet beschouwd worden als een lange route welke heen en terug wordt gefietst. Je moet ook aantrekkelijke korte routes kunnen fietsen die een uitbreiding vormen op het huidige aanbod. Hierbij wordt een koppeling gezocht met het Trambaanpad, Rondje Voorne-Putten, de waterbussen en het netwerk van openbaar vervoer (metrostation Spijkenisse). Aanhakend op het Rondje Voorne-Putten kan het startpunt beginnen bij het pontje van Brielle, wat meer tegenwicht biedt aan Tiengemeten. Hierbij worden diverse schaalsprongen gemaakt waarbij een koppeling wordt gemaakt met het perspectief op het landschap in de MRDH, te weten, breng de stedeling in contact met het landschap. De route zou vanuit de Europoort (stedelijk) richting Tiengemeten (natuur) kunnen lopen. Daarbij denkt men breder in het ontwikkelen van transferiums nabij Den Haag en Rotterdam. Deze gedachtewisseling is een bruggetje richting de vraag: Voor wie de route?

Bij de ontwikkeling van deze route moet worden nagedacht voor wie je het doet, wie je doelgroep is en wie er te zijner tijd gebruik van gaat maken. Diverse doelgroepen die de revue passeren zijn: bewoners en ondernemers van beide eilanden, bewoners uit aanpalende stedelijke gebieden (MRDH) en

UITKOMST DISCUSSIETAFELS WORKSHOP TIENGEMETENPAD

toeristen. De route aflopend komt men tot de conclusie dat er een beleving moet worden toegevoegd, mensen willen iets ervaren. Ruimte voor verblijf en overnachting zijn denkbaar in en rondom Nieuwendijk. Een uitbreiding op de horeca en diverse kleine economische motoren op strategische punten waaronder het haventje van Piershil. Er wordt gedacht in extensieve recreatie, supermarkten die lunchpakketten aanbieden voor de route, ondernemers die fietsen verhuren, enz. Concluderend wordt er gezocht naar vormen van recreatie en toerisme die qua maat en schaal aansluiten op het gebied. Voor de toerist van buitenaf is het belangrijk dat de ov-verbindingen en het parkeren goed geregeld is. Het is belangrijk dat een toerist van buitenaf weet hoe hij ergens kan komen en hoe hij zijn weg terugvindt. De toerist zoekt natuur, vanuit dat aspect kan je de route insteken vanuit NL Delta. Op deze manier kan je het gebied waaronder de route internationaal vermarkten. Laat de toerist het Deltagevoel beleven, de omgeving leent zich er prima voor. Oude dijklichamen, water, kreken, landontwikkeling (historie, Renaissance polders), oude handelssteden, enz. Daarnaast wordt er een link gemaakt met diverse ontwikkelingen in het gebied waaronder Foodlab. Hier kan de toerist alles leren op het gebied van landbouw, hoe de delta is ontstaan, hoe producten worden geteeld en de innovatieve koppelkansen die daaruit voortkomen. Zo wordt de route interactief.

Diverse adviezen voor de nadere uitwerking:

- aanhaken aantrekkelijke korte routes op het bestaande net (met goede ov-verbindingen);
- zet de route eiland breed uit, het genereert enthousiasme;
- maak gebruik van bestaand en toekomstige routes en koppel deze aan initiatieven;
- extensieve recreatie welke passend is bij het landschap;
- duurzaamheid; opwekken van energie, bedrijven die zich groen en duurzaam willen profileren laten investeren;
- koppelen aan arrangementen;
- NL Delta als beleving verkopen;
- realisatie van een pontje, als deze seizoensgebonden is een vertakking van de baan maken richting de Berenplaat;
- partijen aan de route binden, niet te veel aan de markt geven;
- creëer feeling met de ondernemers en denk mee als gemeente, lokale mensen die nu al actief zijn kunnen een rol krijgen.